

ŠTATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebujete list, ki vam omogoča znižanje stroškov. Imeti ga morate, če ne želite plačati.
116 E. 72nd St.
New York 17, N. Y.
1230-33-K-10

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 19 - NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 27, 1944 - ČETRTEK, 27. JANUARJA, 1944 VOLUME LII. LETNIK LII.

NEMCI POKLALI 135,000 LJUDI v SMOLENSKU

Ruska komisija je dognala, da so Nemci med časom, ko so bili v posesti Smolenska in okolice, poklali 135,000 ljudi, med katerimi je bilo tudi 11,000 poljskih vojnih ujetnikov.

Posebna ruska komisija, ki je preiskovala nemške moritve v Katynu, je včeraj sporočila, da so Nemci tekom zasedbe okoli Smolenska poklali 135,000 ljudi, med njimi tudi poljske vojne ujetnike v peščenih "kozjih hribih" v nekem gozdu pri Katynu.

Komisija je po natančni preiskavi dognala, da so Nemci posamezno postrelili 11,000 poljskih častnikov in vojakov v avgustu in septembru leta 1940.

Komisija je povabila 17 častniških poročevalcev, Miss Kathleen Harriman, hčer ameriškega poslanca v Moskvi in Johna Melba, ravnatelja urada za vojne informacije v Moskvi, da si ogledajo grobove v zasneženem gozdu pri Katynu ob vzhodnem bregu Dnjeptra in da prislijo pričevanje šestih prič, kakor tudi poročilo komisije, ki je postavila na laž nemško trditev, da so Rusi v marcu l. 1940 postrelili 11,000 poljskih vojnih ujetnikov.

Lansko leto so Nemci razširili trditve, da so Rusi poklali te ujetnike in poljske kmetje na vlada v Londonu je prosila Rdeči križ, da to zadevo preišče, ruska vlada pa je ogorčeno prelomila diplomatske zveze s poljsko vlado.

Ruska komisija je povabljenim pokazala več sto trupel na luknjo od krogle na dolenjem delu lobanje. V komisiji je bilo največ zdravnikov in še posebno je treba omeniti dr. Viktorja I. Prozorovskega, ravnatelja Moskvskega zavoda za kriminalnost in zdravstveno preiskavo, ki je rekel, da je stanje trupel tako, da je nemogoče, da bi bila trupla pokopana v marcu leta 1940 in da je sam po natančni preiskavi dognal, da so bila trupla mrtva približno dve leti.

Rusi so z listinami dokazali, da so bili ujetniki živi po marcu 1940 in komisija je povabljenim častnikom in pričam dala prebrati pismo poljskega vojnega ujetnika Stanislava Kučinskega, ki ga je pisal, pa

Zavezniki pritiskajo proti Rimu

Zavezniška vpadna armada južno od Rima z veliko zračno in rornariško podporo neprestano prodira naprej navzlic nemškemu odporu, ki sicer narašča, toda je še vedno lahak.

United Press prinaša radijsko poročilo iz Bari, ki pravi, da so ameriške čete zasedle Cassino.

Italjanska poročila preko Berna in Stockholma naznačajo, da so Nemci pričeli z močnimi protinapadi na zavezniške čete.

Na Gustav črti ob Garglianu, 60 milj južno proti jugu so Nemci iztrgali Francozom iz rok Monte Santa Croce, Amerikanci pa so prodrli čez minska po-

Nemci odrezali dobavo zalog partizanom

Poročevalec CBS radijskega omrežja je poročil, da so nemška letala napadla tri bolniške ladje, ki so bile v pristanu ob obrežju Anzio.

Poročilo navaja, da je maršal Tito priznal zavzetje Senja po nemških četah, katere so pretrgale partizanske črte pri Otočacu, nakar so se polastile pristanišča v Senju, ki leži kakih 40 milj južno od Reke, katere je v nemških rokah.

Druga poročila govore, da so nemški marini, ki so pred nekaj dnevi zasedli otok Brač, udarili na Lesino, kjer je bil zadnji pristan skozi katerega je mogel Tito spravljati na kopno zaloge, ki so si jih partizani dovažali od zaveznikov v Italiji.

Lesina, ki leži blizu hercegovinske obale, je menda padla 24 ur potem, ko so Nemci pristali na otoku dne 18. januarja. Zavzetje Lesine in Senja zagotavlja Nemcem popolno kontrolo nad ozkim pet-miljskim kanalom med Senjem in

Nepotrebne operacije izvedene na delavce, ki so opravičeni do odškodnin

New York. — Dr. Rafael Levy, zdravniški svetovalec industrijalnega komisarja, je dejal, da izvedenje nepotrebnih operacij na delavcih, ki so upravičeni do odškodnin, ni nič nenavadnega.

Zdravnik Levy je bil priča pri zaslišanju preiskovalne komisije, ki skuša dognati kako pravzaprav deluje takozvana Workmen's Compensation Law. On je tudi rekel, da so prostori, v katerih se vrši pregledovanje ali preiskovanje bolnikov in poškodovanih naravnost nezgodni. Bolniki so čisto podvrženi preiskavi kar na tleh ali pa na golih mizah in celo v takih prostorih, kot so javne umivalnice in tudi v ječah.

Dr. Levy, ki je član departmeta za delavsko odškodnino že 30 let, je dejal, da komisar Elmer Andrews in Frieda S. Miller, ki je bila komisarka pred Edward Corsijem, nista hotela o posameznih slučajih niti govoriti z njim.

Načelnik Morelandove komisije Stiehmman, ki vodi zaslišanje in preiskavo zadeve s komisarjem Bleakleyem, je vprašal dr. Levija, če misli, da se vrši nepotrebne operacije na pacientih, ki prejemajo kompenzacijo.

Zdravnik je odgovoril, da o tem ni nobenega dvoma. Dejaj, da so morda kirurgi, ki take operacije odredijo ali priporočajo, kot zdravniški iskreni, toda ne dovolj "konservativni" v takih ozirih, vsaj ne v toliko, kot bo njegov zdravniški svet, katerega namerava kmalu sestaviti.

"Od dvanajst slučajev operacij za poškodbe ali bolezni hrbtenice, je ostalo šest paci-

Naciji širijo kaos na Poljskem

New York. — Poljska novinarska agencija, ki dobiva vesti podtalnega gibanja na Poljskem, je poročala, da se na Poljskem širi strašen kaos, katerega Nemci nalašč večajo sporedno s svojim umikanjem pred zmagovitimi ruskimi armadami. Agencija je podala naslednjo sliko:

Ukrajinci, ki so morali bežati iz Berdčeva in Vinice, so gnani peš pred nemškimi umikajočimi se armadami. Na tisoče teh siromakov umira na poti od mraza, lakote in bolezni, ter izmučenosti. Nemške oblasti s oodločile, da se morajo begunci umakniti daleč na zaj proti zapadu, toda ker ni več na razpolago dovolj vlakov in je nemški prevoz na vseh koncih in krajih razčlenjen in ves iz reda, podijo Nemci nesrečne množice beguncev po snegu in mrazu preko razsečnih poljan, kjer poginjajo od vsega hudega, kar je Nemcem po volji.

Nemci pa medtem zasigajo in plenijo vse žito in druga živila, ki jih morejo dobiti v roke, ter vse to pošiljajo v Nemčijo.

Rusija in Amerika po vojni

Walla Walla, Wash. — Poveljniški častnik, Nikolaj Smirnov, ki zastopa v Zdr. državah sovjetskega mornarico, je izjavil, da se ozira Sovjetska Rusija v Ameriko za material, ki ga bo rabila po zaključeni vojni za obnovo svojih uničenih krajev. Nabava materiala v Zdr. državah bo dala obema deželama obilo medsebojne trgovine, je menil mornariški sovjetski častnik, kajti Rusija bo plačala za material, ki ga prejema ali ki ga bo še prejemale iz Amerike. Plačilo bo prišlo bodisi v zlatu, blagu ali na kakščen način. Vsekakor Rusi pričakujejo, da bodo med Ameriko in Sovjetsko Rusijo plule po vojni ladje, ki bodo vzdrževale trgovske in prijateljske stike med obema silama, kateri se danes skupno boriti proti naci-fašizmu.

SAMARITANSKO DELO V VOJNI

Vojaki pete armade, noseč nosilnice mesto pušk, gredo skozi razvaline Mt. Camino v Italiji, da nudijo zdravniško pomoč prijateljem kot neprijateljem.

ŽIVLJENSKI STROŠKI SO POSKOČILI ZA 50 ODSOTKOV, - PRAVI MURRAY

Washington, 25. jan. — Philip Murray, predsednik kongresa za industrijalno organizacijo, je povedal senatnemu odseku, ki preiskuje ekonomske probleme nižjih uradniških delavcev, da so življenjski stroški povprečnega delavca poskočili za celih 50% od januarja 1941.

Murray je dejal, da bo njegov urad izdal posebno poročilo glede tega, da bo tako prikazano v pravi luči uradno poročilo vladnega urada za statistike. Poročilo in seznam vladnega delavskega urada za statistike namreč prikazuje, da so se življenjski stroški povišali komaj za 23,4% v zadnjih dveh letih.

Predsednik OIO je dejal, da bo morala vlada spreminiti in drugače uravnati svoje smer-nice glede plač delavcev in splošne nižjega uradništva, ker je potrebno vsaj deloma izenačiti plače z naraslimi življenjskimi stroški.

Industrijski in uradniški delavci morajo dobiti primerne plače v tej draginji, je dejal Murray, ker le tako bo mogoče nadaljevati produkcijo nemoteno. Vladne statistike ne bodo plačale gospodinjam delavskih in uradniških družin grocerijskih računov, ki so poskočili v dveh letih za 50 odst., vzlic temu, da se hoče z napačnimi ali varljivimi statistikami delati vtis, da življenjski stroki niso šli navzgor v toliko, da bi bilo treba višati plače de-

lavcem ali pa da bi bili isti upravičeni do zahteve povišanja plač.

Delavci morajo poleg 50-odstotnega poviška življenjskih stroškov zdaj nositi tudi težko breme davkov, ki jih v letu 1941 še ni bilo. Na delavčovo plačo odpadejo še druge zahteve, ker vsaka dobrodelna in slična organizacija pričakuje, da bo daroval za dobre namene, za Rdeči križ in USO ter druge take stvari. Končno se od njega zahteva, da nakupuje bonde, a če vpraša za povišek pa se mu očita nepatrijotstvo.

Murray je mnenja, da kongres ni nakazal OPA in drugim sličnim vladnim agencijam dovolj denarja, da bi bile mogle uspešno kontrolirati cene življenjskih in drugim vsakdanjim potrebščinam navadnega delavca in uradnika vsled česar so šle cene naglo navzgor in je ostal industrijski delavec in nižji uradnik pod kapom.

Murray je dalje poudaril, da povišanje plač tu in tam ni povzročilo nobene inflacije — to nima ali varljivih statistikami delati vtis, da življenjski stroki niso šli navzgor v toliko, da bi bilo treba višati plače de-

NEMCI NAPADLI TRI ZAVEZNIŠKE BOLNIŠKE LADJE V PRISTANIŠČU

London, 25. jan. — Kot se glasi poročilo U. P. so nemške motorizirane čete prodrle iz Gaspica v Senj v zaključnem pogonu šestdnevnega nemškega bojevanja, katerega cilj je zapreti partizanom ob nižji hrvaško-dalmatinski obali pot do morja in s tem do zalog, ki so si jih dovažali sami od zaveznikov v Italiji.

Ena od napadenih ladij je bila potopljena. Vse tri so bile razsvetljene, kot bojična tlevesca, je dejal poročevalec, tako, da ni moglo biti nobene pomote glede identifikacije ladij, kot bolniških ladij.

Napad je bil vzporeden v ponedeljek, kot pravi poročevalec John Daly. On pravi, da je bil v nekem ameriškem rušilu nedaleč od obrežja, ko so sovražna letala pričela napadati ladje. Podrobna poročila o tem napadu, tekom katerega so Nemci uporabljali nove glider-

bombe in bombna letala, treh vrst, še niso bila objavljena za javnost. Vendar pa so znane nekatere potankosti. Ladje so zaprosile za pomoč in sicer naj prej bolniška ladja St. Andrew, nato ladja Leinster in potem še ladja St. David, ki pa je bila kmalu potopljena, kot sta sporočili ostali dve ladji, da se je vnel na njih samih ogenj vsled bombnih razstrelkov. Vkljub temu sta obe preostali ladji pobirali z morja rešence, ki so poskakali v vodo in si rešili življenje, ko je bila ladja St. David potopljena.

Poročevalec pravi, da naciji tega napada ne bodo mogli utajiti, ker napaden je bil tudi njih rušilec, ki je bil na nasprotni strani zaliva. On je videl razločno, kako so padale bombe vsenaokrog po vodi, kjer so bile zasidrane bolniške ladje, katere so bile vidne od daleč vsled svoje jasne razsvetljave, ki je govorila vsakemu, da so na teh ladjah ranjeni in bolni.

Dosedanje ameriške izgube

Iz zadnjega uradnega seznama je razvidno, da znašajo v sedanji vojni ameriške izgube 142,289 mož, med njimi 32.662 ubitih v boju.

Ta seznam je včeraj objavil Urad za vojne informacije. Mornariške izgube znašajo 35,572 in sicer 15,520 ubitih, 7206 ranjenih, 8562 pogrešanih in 4284 ujetih.

Armadne izgube koncem decembra so 106,717 in sicer 17,142 ubitih, 39,917 ranjenih, 24,137 pogrešanih in 25,521 ujetih.

“GLAS NARODA”

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovians Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakar, President; Ignaz Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

“Glas Naroda” is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

SA CHLO LITO VILJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$1.—; ZA POL. LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

“Glas Naroda” izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

“GLAS NARODA”, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1243

NEMČIJA V VELIKIH STISKAH

Zmagoslavne nemške legije niso več zmagoslavne. Sicer to jim mora priznati tudi sovražnik—se še vedno skrajno nedovratno hrani, toda njih pot se pomika nazaj, od koder so prišli, nazaj in vedno nazaj, že čeli dve leti.

Ako bi se katera druga armada umakala tako dolgo, bi seštevilo vojakov vpadel pogum in če se že ne bi naravnost speli, bi se kar na debelo predajali nasprotniku. Tega pa Nemci ne stori in tudi ne kaže, da bodo, nemški vojaki na svojo reko vrli orožje iz rok. Umikajo se in umikajo, toda vojakom jih ne kloni. In tudi v umikanju kažejo Nemei veliko spretnost. Najlepi dokaz temu je umikanje iz Egipta po celi obali Afrike v Tunizijo, od tam skok čez Sredozemsko morje na Sicilijo, od tam po velikem porazu zopet skok čez Messinsko morsko ožino v Kalabrijo in dalje umikanje do brega Gargliana in do Ortone ob Jadrani. Pa ves čas nemški vojak ni izdal niti najmanjšega znaka, da bi njegov bojevit duh kloni.

Sedanja nemška fronta v južni Italiji, kot vse kaže, je prišla pokati, toda Nemei ne kažejo nobene zbežanosti, dasi so prišli v zelo nevarno past, ko je močna zavezniška armada vpadla v Italijo pri Nettunu.

Naprej se je nemška armada pričela umikati od Cassina in postavila se bo prav gotovo zopet zelo trdno v novo pripravljeno utrjeno črto nad Nettunom.

Feldmaršal Kesselring se mora sicer sedaj umikati, toda izpolni je Hitlerjevo povelje, da mora fronto v Italiji držati najmanj osem mesecev in držal jo je mnogo dlje, kot je bilo od njega zahtevano in jo bo najbrže držal še dlje.

Koliko časa, pa je sedaj velika vprašanje.

Feldmaršal Kesselring niti najmanj ni pričakoval zavezniškega vpadu pri Nettunu, temveč mnogo nižje, namreč nekje pri Gaeti. Pri tem pa se je zelo zmotil, kajti malo pred vpadom je na južno fronto iz Rima poslal tri tančne divizije in je tako fronta pred Rimm ostala brez kakšne posebne obrambe.

Ta vpad je bil tudi za feldmaršala Kesselringa največje presenečenje in nemško vrhovno poveljstvo, tedaj tudi Kesselring, je o tem vpadu izvedelo pet ur in pol pozneje, ko je bil odločen.

Kako je zavezniško vrhovno poveljstvo moglo tako tajno pripraviti ta vpad, ko je bilo treba nalagati veliko število letal z vsem potrebnim komaj 100 milj od fronte, to je v Napoli, in da nemški izvidni aeroplani tega velikanskega pripravljavanja niti niso opazili, je velika uganka. Zavezniškemu vrhovnemu poveljstvu se mora priznati velika spretnost, pa je bila poleg tudi velika sreča, ki igra v vsaki vojni zelo veliko vlogo.

Ko so se Nemei umaknili iz Cassina, bodo najbrže tudi pričeli s splošnim umikom iz Gustav črte in se bodo mogoče umaknili do Adolf Hitlerjeve črte, najbrže pa se višje proti severu.

Zavezniška vpadna armada dobiva neprestano velika obsevanja in je po današnjih jutranjih poročilih že napredovala nad 12 milj v notranost dežele, tako da je nemška armada v predelu od Nettuna do Gustav črte na svojem južnem koncu že obkoljena. Poleg tega se morajo Nemei na tem kraju braniti spredaj in zadaj.

Vpad je prišel popolnoma nepričakovano in v veliko presenečenje za Nemece. Kako da ga nemški letalci niso prej opazili, bo dognalo nemško vojno sodišče.

Največ je k temu pripomogla zavezniška velikanska premoč na morju in v zraku.

Feldmaršal Kesselring bo sedaj moral naglo pripraviti protinapad v bližini Rima, ali pa bo njegova armada na južni fronti prisiljena predati se, ali pa bo uničena.

Ta protinapad pa bo mogoče zelo težko organizirati, kajti zavezniški bombniki so razbili že skoro vse železnice in ceste, južno in severno od Rima.

Zato moremo te dni pričakovati zelo važnih vesti z italijanske fronte in te vesti bodo prav gotovo za nas vesele.

SMRT NA ZAPADU.

Tukaj je umrl Frank Pivk, star 54 let. Bojen je bil v Rovanih nad Logatecem, odkoder je prišel v Ameriko pred 38 leti. Tukaj zapušču žalujočo ženo, dva otrova čez prevega zakona

Louis Taucher,
Rock Springs, Wyo

OPITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

POROČILO O SHODU V PITTSBURGHU

Mnogo se je pisalo o tem shodu, zato čutim, da je treba vsaj na kratko poročati zaradi onih rojakov, ki se niso radi enega ali drugega razloga mogli udeležiti zgodovinske manifestacije Slovencev v zapadni Pennsylvaniji.

V prvi vrsti je treba priznati, da je to bila prva večja politična demonstracija v naši veliki okoliščini odkar se je pričela druga svetovna vojna. In ker je to bila resna narodna stvar, se je pričakovalo, da jo bomo vzeli vsi resno k srcu. Navzoči so dali jasen dokaz in odgovor, da razumejo naloge in dolžnosti, katere kot ameriški državljani moramo izvrševati, da se potazi fašistično Nemčijo in militaristično Japonsko.

Udeležba in zanimanje za govorje je bila naravnost izvrstna. Lepo je bilo gledati po dvoranah, ker je bil ženski spol dobro zastopan. Naše zavezne Slovence niso hoteli zamuditi te izredne prilike, saj se da nes borijo ženske kakor se niso nikdar prej v zgodovini. Na primer ruske žene in dekleta so na fronti, naše slovenske žene in dekleta pa opravljajo partizanske službe ravno tako junaško kot moški. Sploh se more reči, da je bil na shodu zbran evet Slovencev in Slovenk iz zapadne Pennsylvanije kar bo vsem ostalo dolgo v spominu.

Zlatko Baloković, predsednik Hrvatskega kongresa je naglašal, da 20. stoletje zahteva gotove spremembe in enako pravnost zatiranja masam, da bomo to tudi doživeli, če bo vladala sloga in razumevanje med narodi, med političnimi skupinami. Posebej pa je svaril, da se ne smemo ozirati na rdeče strahilo in komunističnega pečata, ker fašisti smatrajo vsakega demokrata, ki deluje za poraz Hitlerjeve Nemčije in Japonske, za rogate komuniste.

Srb Marković je menda najbolj jasno razložil sestav Osvobodilne fronte. Podčrtal je, da Sibi želijo mirno živeti z brati Hrvati in Slovenci. Tega pa ni dopuščala stara srbska vladarska klika. Markovič vseh pozna Tita Brozoviča o seboj kakor tudi mnoge druge članke nove začasne vlade. O seboj mu je poznal tudi Josip Vidmar in Boris Kidrič, voditelji slovenske osvobodilne fronte. Mnogi izmed teh so vstali kot delavci, brez univerzitetne izobrazbe. Toda potrebno izobrazbo in izkušnje so doleteli skoro vsi v zloglasni glavničaji kjer so utrli svoja prepričanja in sposobnosti.

Ethin Kristan, predsednik SANSa nam je podal poročilo o glavrihi korakih, katere je on kot predsednik SANSa storil. Navzoči so mu posvetili posebno pažnjo. V dvorani je vladala grobna tišina. Vsaka njegova beseda je padla na srca, ki so gorela za stvar, za katero se borijo naši svetovno znani partizani pod praporom Osvobodilne fronte. Kristan je razložil v podrobnosti, da so ljudje sami pričeli organizirati odpor, ko so videli, da je vojaška sila Jugoslavije po par dni skrahirala hrasteno, da so partizani bili že od samega početka opravičeni do priznanja, katero smo dajali izdajalcem Mihajloviču in četnikom. Njegov govor je odstranil vsak dvom, če je kdo sploh dvomil, da so partizani in Osvobodilna fronta tista sila, ki nam daje upanje, da bodo osvobodili vse okupirano ozemlje. Kristan je tudi poudaril, da izvršni odbor SANSa dosledno izvaja sklepe čevlanskega kongresa da je bila vsaka potena in akcija SANSa doslej vrhovna in do skrajnosti prevladna, da so torej očitki od strani malenkost na Potičevske skupine neutemeljeni.

Janko Rogelj, direktor JPO SS, je poročal o notranjem stanju v Sloveniji in apeliral za gmočno pomoč sestradanim na rodod. Naglasil je, da je sedaj politični položaj v Jugoslaviji kristalno čist in da vsled tega moramo pospešiti naše akcije. On je razložil zveze in simpatije, katere kažejo ameriški vladni krogi napram partizanom in ljudstvu, da so krogi v Washingtonu v tesni zvezi in da jim stalno pošiljajo radijska poročila in pozdrave v znak priznanja za velike žrtve in uspehe, katere Jugoslovani doprinašajo za zmago združenih narodov.

Pravo razpoloženje shoda se mora soliti tudi po denarnih priložnostih prispevkov. Kolekta je prvič znašala \$452.00. Dr. Arch predsedal shoda pa je hotel doseči vsoto \$500.00, zato je ponovno apeliral, da se zbere še \$48.00. No, in navzoči so spet radevolje posegli v žep in zbrskali številke po svoje. Prispevali so \$84.00, kar pomeni, da je skupna kolekta znašala \$537.06. Za tako lep dar se moramo zahvaliti zlasti federaciji društev SNPJ, podružničan SANSa in odboru Slov. Nar. Doma v Pittsburghu in vsem ostalim organizacijam, ki so se odzvale za primernim prispevkom za dobro stvar. Posamezniki seveda zaslužijo vse spoštovanje, ker so ne samo prispevali gmočno, ampak dali razumeti, da so za SANS in Osvobodilno fronto z dušo in sreem, da bodo delovali enotno za osvoboditev Jugoslavije in ostalih podjarmljenih narodov.

Treba je dodati, da so govorniki apelirali na navzoče da je v teku velike kampanje za nakupovanje vojnih bondov da je ta denar potreben za uspešno invazijo s severa in da je naša sveta dolžnost, da vsaki, kdor je v stanu, obvezan kupiti vsaj za \$100 bond.

To je moje poročilo. Morda bo še kdo drugi kaj dodal, ker ako bi hotel opisati vse v podrobnosti, bi bilo poročilo še obširnejše.

Torej v imenu pripravljavnega odbora, federacije društev SNPJ in podružnice SANSa, ki so sklicale shod, se vsem najtopleje zahvaljujemo.

Na shodu je bila sprejeta resolucija in sicer soglasno. Jedro iste je bilo že prej odobreno na federacijskih sejalh ABZ in SNPJ. Ista bo priobčena v vseh listih, ki so naklonjeni ciljem tega gibanja.

Za skupni odbor,

Frank Oblak

RESOLUCIJA

soglasno sprejeta na shodu v Pittsburghu, 23. jan. 1944

Mi ameriški državljani slovenskega porekla iz zapadne Pennsylvanije, zbrani na shodu v Pittsburghu, Pa., dne 23. januarja 1944, svečano izjavljamo, da bomo odslej še bolj odločno delovali za ameriški vojni program. Naš največji doprinos bo prihajal v obliki vojne proizvodnje, nakupovanja vojnih bondov in sorazmerno tudi na aktivnem vojnem frontu, kjer se naš sinovi in hčerke že borijo za zmago združenih narodov.

Zavedajoč se, da je edinstvo v Združenih državah glavni predpogoj za uspešno izvajanje vojnega programa in uspešne invazije Evrope, zato bomo z vseni močmi podpirali Louisa Aldamitja in Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev in Slovensko-ameriški narodni svet, da dosežemo popolno edinstvo med južno-slovenskimi izseljenci, da bomo najstojnejše vglede edinstva in podporo našemu vrhovnemu poveljniku, Franklinu D. Rooseveltu, katerega zunanja politika je dovela do tesnega sodelovanja med glavnimi zavezniki, Združenimi državami,

Veliko Britanijo, Sovjetsko Rusijo in Kitajsko.

Ker je neoporočno dejstvo da so Združene države “arsenal demokracije,” želimo, da se pospeši pošiljanje vojnega materiala na podlagi Lend-lease pogojev vsem aktivnim zavezniškim. Ravno tako želimo, da se tukaj vključijo tudi Osvobodilno fronto v Jugoslaviji, ker partizanske in redne armade nujno potrebujejo modernega vojnega orožja, da se pospešijo njihovi udarci in čim prej osvobodijo vse okupirano ozemlje v Jugoslaviji.

Dalje smatramo, da je novo izvoljena začasna vlada na osvobojenem ozemlju prava predstavnica vseh tam živčih narodov. Ta vlada ima resničen demokratičen karakter in zdrav gospodarski načrt za bodočnost, kar je edina garancija za miren razvoj po končani vojni. Mi smo za priznanje in podporo te vlade, ker le takta oblika vlade bo sposobna izvoljna uvesti demokratične principe in dati enakopravnost vsem narodom.

Iz razloga, ker partizani in vojaštvo Osvobodilne fronte v Jugoslaviji zadajajo skupnim sovražnikom težke udarce in dajejo ostalim podjarmljenim narodom klasične primere ljudskega odpora jih srčno pozdravljamo in obdobjamo, da jih bomo podpirali politično in materialno, da čimprej vpostavimo mirno sožitje med vsemi jugoslovanskimi narodi.

Dr. F. J. Arch,

predsednik shoda

MOŽ Z DVAKRATNO SMOLO

Neki nepoklicani ribič je imel v okolici Hamburga posebno smolo. Sprva je imel sicer srečo kajti nalovil si je nekega potoka lepo število živahnih postvi. Ko se je pa hotel vrniti z njimi domov, je ugotovil, da mu je nekdo med tem ukradel kolo. Ves ogorčen je odšel do najbližje policijske postaje in javil tatvino. Ko je poveljnik postaje zagledal v njegovih rokah loviti priprave in postvi, si je izmisli, da ga je tako mimokrede pobral za ribarsko dovoljenje. Tega mož seveda ni mogel pokazati in tako so mu naložili še občutno globo za prepovedano ribarenje.

ŠIVALKE

se potrebujejo za šivanje na Reo kite. Dobra plača vsak teden. Vprašajte pri: LEGIS HAT CO. 28 West 38th Street New York City 1-26, 27, 28

so vključene glade

slovenske pesmi:
SLOVENSKA LIRA
“AMERIŠKA

V PESMARICI

1. Podoknica — možki zbor z bariton samospevom
2. Pozdrav — možki zbor
3. Lahko noč — možki zbor
4. Oči, oči — možki zbor
5. Pomladinka — mešani zbor, z bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, možki in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altanski odmevi — za možki in ženski zbor, z bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 124 — možki zbor
10. Noč — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovra
11. Psalm 23 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovra ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zbere, katere je uglasbil in v samozaložbi izdal MAJER J. HOLMAR, organist in pevski vodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:
KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

V PITTSBURGH IN NAZAJ

Pred seboj imam precej popisan beležnico, v katero sem zabeležila to in ono, kar me je izrečno zanimalo na konferenci ali sestanku članov eksekutivnega odbora Ameriškega slovenskega kongresa, na katero so bili povabljeni tudi vsi ostali odborniki Kongresa ter tudi delegatje raznih slovenskih skupin in predstavniki narodnih organizacij, kot je naš SANS in Hrvaški kongres, itd.

Udružena jugoslovanska društva v New Yorku so poslala tri delegate, med katerimi sem bila jaz, kot predstavnica Slovencev, ki so tudi pridruženi tej naši jugoslovanski organizaciji v New Yorku. Moj namestnik je bil Mr. Frank Kerže in malo je manjkalo, da ni bil poklican in obvečen, saj se lepo napravi na pot v Pittsburgh. Do zadnjega dne sem bila založena z delom in opravi in mi ni bilo po volji, da so me obložili še s tem.

Pa smo ženske že take, da znamo ziniti naprej velik kup dela in poslov, če treba in pri vzeti novih. Nekako tako sem se tudi jaz izmotala iz kupala dela in na pot s seboj sem vzela moj priročni stroček, da sem z delom nadaljevala tudi med odsotnostjo od doma.

Na vlaku se mi je pripetilo tako, kot pravi ljudska prisojica, da ljudje obračamo. Bog pa obrne. Ko sem se ravno pripravila k čitanju in razmišljanju, sem dobila družbo veselih mladih pomorščakov na eni strani, a na drugi pa skupino še bolj živih vojakov in par deklet. To je bilo glasno tja do ene ure po polnoči... potem šele so se spomnili, da so najbližje blazine, ko smo se odpeljali iz New Yorka... ali meni to ni dosti pomagalo, ker se mi tedaj ni več ljubilo čitati in tudi luči so postale medle.

Uniformirana mladež je tudi mene pritegnila sem pa tja v svoje razgovore in morda sem pri tem več pridobila, kot bi s čitanjem, ker danes je važno, da človek ve kaj misli in čuti mladina, ki se bori za svojo domovino. Med fanji je bilo nekaj dobrih glav, pa tudi ena od deklet je bila prav bistra in polna dostopov obenem.

Na postaji v Johnstownu, Latrobe in Greensburgu je moja mlada družba odšla in potem se je preostala pot do Pittsburgha vlekla, kot slabo leto, ker edini fant, ki je še ostal od te vesele družbe, je trdno zaspal, ko so drugi odšli z vlaka.

Z malo zamudo sem v petek zjutraj srečno prišla na konferenco, ki se je vršila v William Penn hotelu v Pittsburghu.

Spočetka sem ostala tam nekje pri vratih in sem poslušala ter se skušala orijentirati, kajti jaz se nisem bila na nobenem širšem vse-slovenskem sestanku, pač pa le na sejalh našega lokalnega Ameriško-slovenskega kongresa v New Yorku. Tja pa so bile navzoče, kot smo rekli včasih doma, velike glave in take okoliščine je treba zunanemu delegatu upoštevati preden katero zine, če si sploh upa ziniti.

No, jaz sem upala, da se kmalu vživim v celo stvar in po pričetku popoldanskega zborovanja sem res že imela celozadevo v precej dobrem obrisu pred očmi. Pomagali so k temu dobri govorniki in drugi, ki so pridno posegali v debate in razglabljanja. Zelo resno, po časi in s poudarkom je govoril glavni predsednik Kongresa, Mr. Leo Krzycki, ki je ožigosil one poljske skupine, ki so odstopile od Vseslovenskega kongresa v Ameriki. Svaril je pred propagando proti sedanjim administracijam in dejal, da se taka propaganda širi med poljskim priseljeništvom po neodgovornih reakcionarnih elementih.

Dalje je navedel nekaj dokazov in faktov, ki kažejo, da je delovanje ameriškega Vseslovenskega kongresa dozdaj obrodilo že dobre sadove. Na polju vojnega napa se je doseglo naravnost sijajne uspehe, ki so nam v čast in ponos. Slovenski delavci v ameriških tovarnah producirajo ogromne količine vojnega in drugega materiala, ki bo pomagal pri porazu njihovih sil naci-fašizma.

Poročila posameznih odborov in delegatov so bila zanimiva, ker so nas seznanila z delovanjem slovenskih skupin in posameznikov v raznih državah in krajih po deželi. V moji beležnici je omenjeno izporočil marsikaj, toda bolj za moje lastne informacije, kot za objavo. Nekateri so poročali o uspešnosti svojega dela, drugi so spet malo kritizirali eksekutiva radi nezadostne aktivnosti in delavnosti. Tretji so žigosali nazadnjaške elemente, ki so takoj pripravljene razkriti to, kar je dobrega in koristnega, a vsi so bili edini v tem, da je treba razširiti delovanje Kongresa in ga postaviti na trdne noge v vseh ozirih.

K temu bi se dalo nemara obesiti finance... to je bilo na vsaj konferenci najžalostnejše vprašanje.

(Nadaljevanje jutri.)

Podprite napad! — Kuupite bonde 4. Vojnega posojila.

PRIPOROČLJIVO BOŽIČNO DARILO

The Modern Encyclopedia

V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedija, v kateri more vsakdo kakoršnegakoli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

Cena sedaj \$4.—

(Poštuna in zavarovalnina plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v platno vezana. — Skoro neverjetno je, da je mogoče tako najpopolnejšo knjigo dobiti za tako nizko ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAR DIJAK NA RAZPOLAGO

Vesti iz slovenskih naselebin

Dopisni se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

PODRUŽNICA SANS-A V DETROITU

Podružnica je bila ustanovljena 7. februarja 1943. Izvoljena je stalni odbor in dolžniki, da bodo seje v obeh slovenskih domovih in v cerkveni dvorani. Tako je bila dana dobra prilika vsakemu, ki mu je za ljubo našega naroda, da lahko sodeluje. Prostore za seje smo imeli brezplačno, za kar je najlepše zahvaljujemo. Seje so bile v letu 1943 deset.

Dne 18. aprila smo imeli manifestacijo "Slovenskega dne". Sprejete so bile tri resolucije in poslane SANS-u v Chicago. Dne 30. maja je bil shod. Gozilar je predsednik SANS-a E. Kristan.

Dne 11. decembra smo imeli družabni večer na čast p. a. t. e. Louis Adamič. Priredil ga je sijajno uspešno. Nabirali smo \$488.50.

Podružnica ima 183 članov, 74 posameznikov. Letni prispevek je bil \$1739.75. Stroški so znašali \$1098.81, \$1,000 je bilo poslano na glavni urad.

V blagajni je bilo 31. decembra 1943 \$55.94. Vse delo je bilo brezplačno. Odbor in članstvo se je zavedalo svojih dolžnosti. Vsek je po svoji moči gneto in moralno podprl SANS. Na žalost jih je še mnogo takih, ki do sedaj še niso pokazali nobenega razumevanja za naše veliko zgodovinsko delo. Tudi pri mladini z malo izjemo, ni bilo dosti odziva.

Prisrčna hvala vsem za pošteno sodelovanje s prošnjo, da vsak član tudi v bodoče stori vse, da častno završimo veliko nalogo SANS-a.

V odbor za leto 1944 so bili izvoljeni izvoljeni ponovno, izvoljeni dveh podpredsednikov. Dobili smo novo podpredsednico Mary Rant.

Seje bodo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne. 1. junija, vsako prvo soboto v mesecu ob 8. zvečer od junija do oktobra, izmenoma v slovenskih domovih. Februarja bo nedeljo 6. februarja ob 2. popoldne v Slovenskem narodu, 17153 John R.

Prispevki za SANS bodo objavljeni v letu 1944 vsak mesec da se lahko takoj popravi, če je kje kakšna pogrška. V letnem izkazu 1943 je bilo pomočoma izpuščeno: Ana Potočnik \$2.00; Mike Musie \$2.00; na Adamičevi prireditvi pa Young Menton's \$13.00.

V januarju 1944 so prispevali, nabiralna pola Mary Knez; Martin Jamshitz \$3.00; po \$1.00: Math in Helen Novak; Mary Knez, May Knez, Elizabeth Plahar, skupno \$7.00.

Nabiralna pola Antonia Loe nikar; John Turk \$5.00; John Mezgec \$2.00; po \$1.00: Frank Remsak, Jack Kapel, Joseph Hren, Battiste D. Carte, Frank

Balch, John Lamut \$10.00, John Potočnik \$5.00. Skupno \$27.00.

Nabiralna pola Lia Menton; Joseph Smaltz 75 cent. John in Frances Berligz \$5.00, Anton in Mary Jurek \$1.00, Jože in Lia Menton \$10.00, skupno \$16.75.

Na seji društvo 121 SNPJ \$20.00; Klub 114 JSZ \$4.00; Math in Frances Urban \$2.00; Frank in Viktorija Hrescak \$1.00, John Plahar \$4.00; Fr. Nagel in soproga \$2.00; Louis in Jennie Urban \$5.00; Albert Kirin \$1.00; Mike Gregorich \$2.00; skupno v mesecu januarju \$91.75. Vsem najlepša zahvala. Na upravni urad se je poslalo \$600.00.

Vsa društva v Detroitu in okolici se prosijo, da izvolijo svoje zastopnike ali zastopnice za podružnico št. 1 SANS-a in javijo njihova imena in naslovne tajnice podružnice.

Četrto vojno posojilo je v teku. Prosi se, da vsak pošlje številke med to kampanjo kupljenih bonдов (dopisnica za dostavo, lahko je brez podpisa) da se pošlje poročilo upravi SANS v Chicago. Dokazimo z dejstvi, da nam je naša nova domovina prva.

Lia Menton, taj. 1205 Pallister, Detroit, Mich.

PRIREDBA ISTRSKIH DRUŠTEV

Istrska društva bodo v nedeljo 20. januarja v Manhattan Centru na 34. ulici med 8. in 9. Avenue priredili veliko, sedanemu času primerno igro pod naslovom "Tribute to Fighting Forces of Istria."

Igra ima 11 prizorov, med katerimi jih je nekaj zelo pestrih, vsi pa so skrajno zanimivi. Pričetek bo točno ob 4. popoldne, ob 7. pa bo ples. — Svrha te prireditve je zelo važna, kajti en del čistih dohodkov gre v sklad Odpora Južnoslovencov, drugi predsednik je pisatelj Louis Adamič, drugi del pa gre v sklad za partizane, ki se bore v Jugoslaviji. Vstopnina je \$1.00.

NAROČNICA NAD 33 LET

Ker mi je potekla naročnina za list "Glas Naroda", vam tukaj pošiljam money order za \$4.00. Ker smo naročnici že več kot 33 let na list, bi bilo zdaj težko brez njega. Kakor hitro dobim pošto, je moje prvo, da pogledam Glas Naroda. Če ravno je že bolj kasno, čestitam k 50-letnici in želim še na daljnik 50 let.

Želim vsem srečno novo leto in dosti naročnikov v tem letu.

Mary Čuk
Park Hill, Pa.

PRIBODNJE SLOV. PRIREDITVE V B'KLYNU

Kot je bilo že pretečeni tedensko poročano, priredi slovensko pevsko in dramsko društvo "Domovina" svojo zabavo in sicer prihodnjo nedeljo zvečer v Slovenskem domu, 253 Irving Ave. Brooklyn, N. Y. Na to priredi svojo veliko zabavo slovensko podporno društvo All Americans 580 SNPJ, in sicer v soboto zvečer na 12. februarja 1944, takozvani "Valentine Dance" in sicer v dvorani znanega rojaka Mr. Frank Arneža na 66-91 Forest Ave., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina po 50 centov za osebo, vključno davek. Za ples bo igrala izvrstna godba, kakor tudi bodo izbrani trije dobiki v gotovini in sicer prvi za \$5.00; drugi za \$3.00 in tretji za \$2.00.

Takoj nato prvo soboto na 19. februarja 1944 v isti dvorani pri rojaku Arnežu, pa priredi svojo pustno zabavo slovensko pevsko društvo "Slovani". Začetek istotako ob 8. uri zvečer. Vstopnina prostovoljna. Natameneje bo še poročano.

NADALNJE SPOROČILO O ZBIRANJU PONOŠENE OBLEKE

Vsi, ki so čitali prejšnje poročilo United Yugoslav Relief Fund-a o zbiranju ponošene obleke za stari kraj, naj blagovolijo vzeti na znanje, da imamo sedaj najeto posebno skladišče, kjer se bo spravljalo vso nabirano in očistočo obleko, dokler ne bo mogoče iste poslati v domovino.

Skladišče United Yugoslav Relief Fund-a je na 41 West 29th St. New York, N. Y. Tja se naslovi vse poslano zavoje z obleko, a pisma in drugo slično pošto pa se pošilja na glavni urad organizacije, 11 West 57th St., New York, N.Y.

Ko boste čitali januarsko številko našega "News Bulletin", boste realizirali, o tem sem prepričana, važnost tega našega novega podvzeta. Obleke bodo v Jugoslaviji mnogo potrebovali in če hočemo zbrati dovolj ponošene obleke za pošiljanje potrebni ljudstvu tanki, kakor hitro bo pot za to odprta, moramo s tem delom iti naprej takoj. Iz tega razloga bi želeli skoro slišati od raznih skupin, kot posameznikov ter raznih odborov, ki z nami sodelujejo, da bi vedeli, kaklo se delo v to smer razvija in koliko aktualnega delovanja za to potrebno stvar smemo od različnih organizacij in posameznikov pričakovati.

Mary Vidošić.

ZVEST NAROČNIK.

Prišlo vam pošiljam \$7.00 kot celoletno naročnino za list Glas Naroda. Čakam že od 1. januarja pa ni nobenega zastopnika nič na okoli; vsaj imate dva zastopnika v Chicagu. Vsako leto je prišel ta ali oni ob času, sedaj pa sem čakal do 18. januarja, ko mi je s 1. januarjem potekla naročnina. Nerad bi list pustil sedaj, ker ga čitam že nad 30 let. Čitam več drugih listov, pa sem najbolj navajen na Glas Naroda.

S pozdravom,

Joseph Knaus,
Chicago, Ill.

MRTVOUD.

Mrs. Joseph Schile v Ely, Minn. je bila te dni delno zadeta od mrtvouda. Zrušila se je v stanovanju in je bila prepehana z ambulanco v Shipman bolnišnico kjer so ji nudili prvo pomoč.

Joseph Peshel,
Ely, Minn.

zmeja objavljeno v tem listu v obliki nadaljnjih dopisov in oglasov.

Rojaki in rojakinje v New Yorku in okolici se naprošajo, da se zgoraj imenovanih zabav udeležijo v velikem številu ter s svojo navzočnostjo pripomočijo do boljših gnetnih uspehov naših kulturnih in podpornih društev.

Bodi na tem mestu še omenjeno, da je "Slovani" imel pretečeno nedeljo svoj občni zbor v dvorani Mr. Arneža na katerem je bil soglasno izvoljen ves stari odbor. Tega občnega zbora se je udeležil tudi naš znan in spoštovan rojak iz Chicago, Ill., Mr. Zvonko A. Novak, kateri se je slučajno mudil v naši naselebin. Ker je bil on prvi zapisnikar pri ustanovitvi "Slovana", nas je veselilo imeti med seboj tako odličnega gosta. Le po se mu tudi zahvaljujemo za krasni govor, ki ga je nam podal ob tej priliki.

S pozdravom

A. F. Svet.

KOLIČEV KONCERT

Dobro znani hrvaški mojster na gosli Vlado Količ, priredi 23. februarja v Carnegie Hall v New Yorku velik koncert, na katerem bo proizvajal skladbe svetovno znanih skladateljev in tudi eno svojo skladbo "Yugoslav Dances". Pričetek bo ob 8.30 zvečer. Vstopnice so od \$1.10 do \$5.50.

Mr. Količ je nastopil na mnogih jugoslovanskih prireditvah in vedno rad vstopne prireditvi, da bi k programu dodal kako točko zato priporočamo našim rojakom, da posetijo njegov koncert v sredo zvečer 23. februarja.

RAZNO IZ WISCONSINA

Moje naročnica za Glas Naroda poteče 28. februarja 1944. Tukaj vam pošiljam \$7.00 za celoletno naročnino za list, katerega jaz bi težko pogrešala posebno sedaj v teh težkih časih, ker ne dobimo nič od naših dragih iz starega kraja. Tako nam je še bolj prijeten list Glas Naroda. Posebno za nas druge, da zveemo nekaj v slovensčini. Dosti ljudi se ne zanima, ali jaz ne morem biti brez njega.

Tukaj v Racine, Wis., je mi stlim, kakor vse povsod, dosti dela za vse, kdor hoče delati; posebno sedaj je naša dolžnost, da pomagamo, kolikor je mogoče na en ali drugi način da bodo poprej tudi naši ljubljani sinovi prišli domov. Mi delamo zanje, oni se bojujejo za nas. Da bi se le še veselili videle, in da bi bilo saj enkrat konec te strašne vojne!

Pozdravljam vse čitatelje Glasa Naroda in želim vsem veselje in v zdravju to leto, kar si največ sami želimo, mir in brezopnost med ljudmi!

Mrs. Frances Shebenik,
Racine, Wis.

SEJA JPO SS št. 8

Glavna letna seja postojanke 8 JPO SS, in obnem postojanke št. 60 SANS-a, se bo vršila v ponedeljek dne 31. januarja 1944 v Tomazovi dvorani, 1902 W. Cermak Rd. Pričetek ob pol 8. zvečer. Na dnevnem redu bo volitev odbora za tekoče leto, razmatranje o morebitni prireditvi to spomlad in pa druge važne zadeve, zatorej se prosite vsi stari in novo izvoljeni zastopniki da se udeležite te seje.

Rodoljubni pozdrav.

Anton Krapenc, preds.
John Gotlieb, tajnik,
Chicago, Ill.

VABILO na

VESELICO

KATERO PRIREDI

Slovensko Pevsko in Dramatično Društvo

"DOMOVINA" v BROOKLYN, N. Y.

V NEDSLJO, DNE 30. JANUARJA, 1944

v Slovenskem Domu, 253 Irving Avenue, B'klyn

NA PROGRAMU BODE PETJE in GODBA

Za ples bo igral izvrsten orkester.

PROSIMO POSETITE V POLNEM ŠTEVILU — Sili boste pesmi: "Dobro jutro," "Eno samo tiho rožo" in pesem "Kje so moje rožice?"

Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 55 centov.

Na svidenje v nedeljo!

BANKET NA ČAST PREDSEDNIKA VENEZUELE

Thomas J. Watson predsednik International Business Machines Corp. in obnem predsednik Jugoslovanskega Relief-a je na čast predsednika Venezuele generala Isaia Medina Amfarića v Union Club, 25. januarja priredil velik banket, na katerem je pred sedrlik Venezuele v svojem govoru opisal povojni gospodarski razvoj v Venezueli ter je zagotovil enakost vsem, ki bi hoteli v to delo investirati svoj kapital.

Rekel je, da bo po vojni bogastvo boljše razdeljeno in da bodo gospodarsko zavarovani vsi državljani. Pod takimi pogoji, ki bodo morali biti pravični, da bodo trajni, bodo tudi trgovci in podjetniki igrali jako važno vlogo. Posebno ugodno bo za one, ki znaajo združiti kapital z delom na zdravi podlagi.

Venezuela je dežela, ki ima največ petroleja na svetu in se bo z njim dobro okoristila. Venezuela pa ima tudi velike skladišča železne rude, ogromne vodne sile, obsežne planjave za živinorejo ter posebno ugodne pogoje za ribiško industrijo, kakor tudi za kopanje zlata, diamantov in več različnih kovin.

Venezuela pa je žele komaj začela pridobivati zaklade iz ogromnih virov in zato želi za povojni razvoj privabiti tuj kapital in tehniko. Vlada takim družbam sicer ne bo dala kakih posebnih pravic, toda jamči jim popolno enakost z domačimi podjetji. Njih kapital bo združen z domačim kapitalom in z delavci domačini na enaki podlagi za razvoj dežele.

Venezuela bo po vojni tesno sodelovala z ostalimi ameriškimi državami na gospodarskem polju, tako da se bo razvijala med državami trgovina enakomerno in vzporedno.

Župan La Guardia je rekel, da bo treba razviti trgovino med državami Južne in Osrednje Amerike in Združenimi državami, na "dve poti" kar pomeni, da si bodo države med seboj izmenjevale blago, tako, da bo vsaka država dobila in po vojni bo dala v tem oziru vedel drugim državam. Da ono blago, ki ga sama nima, in bo prodala kak drugi državi ono blago, ki ga ta država nima.

Watson je med drugim rekel, da je ameriška industrija

ZA REVMAČNE BOLEČI

DOBITE

PAIN-EXPELLER

Od leta 1867 ...

Zanesljiv liniment za družino

VRTINEC ZAJEL CELO MESTO.

Zavoljo hudih nalivov je reka Triplett v Kentucky prestopila bregove in se razlila proti mestecu Moreheadu. Nesreča se je zgodila tako naglo, da je bilo razdejanih več hiš in da je 38 oseb utonilo preden so mogli pomisliti na kakšno reševanje. V tem času je izdajatelj nekoga lista v Moreheadu opisal katastrofo na sledeči način:

"Bilo je, kakor da ogromen vrtinec nenadoma zajel vse mesto. V trenutku so ugasnile vse luči, rušile se hiše, odplavljeni avtomobili in ljudje so tvorili grozoten kaos. Od vse povsod je bilo slišati obupne klice na pomoč. Prav tako hitro, kakor je bila katastrofa prišla, je šlo vse mimo. Voda je izginila s cest, in naslednje jutro je bila večina mestnih delov spet suhih. Samo na cestah, ki vodijo poleg reke, je bila voda še nekoliko čevljev visoka."

Podprite napad! — Kupujte bonde 4. Vojnega posojila.

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti.

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselebin, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno... Ko zaloga poide, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

Slovenski:

RAJSKI GLASOVI

Velikost 3 x 4 inč; v belem celolidu; 288 strani

Cena \$1.25

KVIŠKU SRCE

(šev. 415) 2 1/4 x 3 3/4 inč; 224 strani

Cena \$1.00

Angleški: NOVA ZALOGA!

"KEY OF HEAVEN"

Fino vezano; prvovrstna izdelava; v finem usnju

\$1.50

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11

JOIN THE MARCH OF DIMES

FIGHT

Infantile Paralysis

Celebrate the President's Birthday

Send your contribution with this coupon

The National Foundation for Infantile Paralysis, Inc.

120 Broadway, New York 5, N. Y.

Here is my contribution to the fight against Infantile Paralysis.

NAME

ADDRESS

CITY STATE

Amount of my contribution: \$

(Slovene)

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

107

"Njegovi! Epafroditovi! V njegovi vili v Bizancu sem videla ta pečatnik. Razjasni mi temo, Spiridion! Moja vera se omahuje!"

Irena je sedla na svileni blazinic in strmela v pečate na pismu, katero je držala v rokah, ne vedoč, ali je v njem strup ali balzam.

Cirila se je približala gospodari, ji sedla k nogam in ji razodela neznamo tajnost, da je Spiridion pomagal oteti Iztoka in da je pobegnil z Epafroditom z dvora.

"Prejasma, čitaj! Videl sem, da je tla žalost tvoje srce. Razvedri se ob besedah dobrega Epafrodita!"

"Ne morem takoj. Moj duh je truden! Po sencih mi kljuje Cirila, prinesi mi vode! In ti, Spiridion, kaj je moj dolg?"

Evnuh je zaigralo srce in po sili mu je hotelo zažareti oko, ko se je domislil nagrade. Toda potajil je svojo strast.

"Nosem tvoj služabnik; služim Epafroditu in on mi plača trud. Predzmem se celo, da ti ponudim to zapestnico. Na Artemido, da despojnica ne nosi lepše!"

Evnuh je odprl skatlico in ji ponudil zvita delfina.

"Tegnem sedaj v Solunu in v Toper sem prišel z zlatnikom, da sem mogel do tebe. Tako je velel Epafrodit!"

Irena je pogledala nakrit in zmajala z glavo.

"Ne morem sprejeti, ker bi ti ne mogla plačati. Resnično nisem videla lepše pri despojnici!"

"Ne vprašam za plačo, prejasna, sprejeti moraš! To je ukana, da sem mogel do tebe! Cirilo vprašaj! Stvar je draga, zelo draga, toda za Epafrodita je to smet, ki jo vrže v morje, da podraži ribice!"

"Torej bo moral plačati on? Težko zame!"

"Njegova volja, prejasna, njegova sveta volja! Prišel je Numida, prinesel pismo iz Aten in govoril besede: 'Nesi, Spiridion, to pismo v Toper k Ireni! Čuvaj ga, kakor čuvaš sebe smrti in pogubljenja. Ne boj se stroškov! Funt staterov so prah, pena, samo pismo izroči! In narokvica je ukana, je pena na poti do smrti. Za teden dni se zopet oglasim pri tebi in sprejem morda odgovor!'"

"O preobri Epafrodit! Pridi! Toda varuj se izdajalcev!"

"Teofil mu ni bil izdajalec nikoli! Poslej sem namreč Teofil, bogoljubljen trgovec iz Soluna — mojega pravega imena ne izgovarjam prejasna, niti v sanjah — in kakor nekdanj na dvoru, služim zvesto Epafroditu!"

Tedaj se je Irena domislila mošnjice zlatnikov, katere ji je poslal Azbad s pismom.

Segla je po njej na beo mizico in jih izročila evnuhu.

"Plačati ne morem, pa vzemi to, kar imam!"

Spiridion je sprejel kleče mošnjico, poljubil Ireni roko in odšel za Cirilo iz hiše.

Ko je bil že na ulici, je skrbno potehtal mošnjček.

Njegov spačeni obraz je oblila sladkost, da je kar zažarel.

"Na Merkurja, ta teža diši po zlatnikih! O, Teofile, modro trguješ!"

Ko se je sužnja vrnila do Irene, je slonela ta na mizici in gledala na pečate Epafroditovega pisma.

"Gospodarica!"

"Cirila se je stisnila k njenim nogam in z zvestimi očmi motila Ireno.

"Zakaj je žalostna, moja prejasna? Obiskal te je Krist s svojo ljubeznijo in ni radosti na tvojem licu?"

"Cirila, ti ne veš, kaj se je zgodilo, ko si bila odsotna. Poglej in preber!"

Pokazala je s prstom na tla, kjer je bilo poteptano Azbadovo pismo. Sužnja je segla po njem in naglo čitala.

"Ne zaupaj, prejasna! Azbad je slepar!"

"In stric Rustik?"

"Stric Rustik —" je ponovila sužnja.

"On gori za Bizano! Če me pošlje na dvor? O, Cirila, kako strašno bo maščevanje despojne!"

"Ne boj se prejasna! Vrist, vseudar, te je otel iz Bizance, otme te iz Topera, ako Azbad ne laže. Toda on laže. Nastavil ti je zanko. Stric te ljubi in te ne izroči dvoru!"

"Da bi mogla verjeti tvoji sodbi! Moje srce sluti grozo."

Cirila je sklenila roke k molitvi. V njenih žarečih očeh je kipele od svetlega upanja. S skrivnostnim glasom je začela izrekati božje obljube pravičnikom, kakor jih je brala v psalteriju: "Kdor prebiva pod varstvom Najvišjega, ga bo odal s ščitom. Izpeljal ga bo iz zanke, ki so mu jo nastavili. Nepoškodovan pojde preko bazilikov in njegova peta bo poteptala leva in drakona."

Irena se je dotaknila prvega pečata na pismu. Počel je vosek, dotaknila se je drugega, svileni vivica je zdrsnila pergamenta, prsti so se ji tresli, vsa duša ji je obvisela na lepih črkah, katere je pisala spretna roka trgovčeva.

Sužnja je utihnila; gibale so se samo ustnice v molitvi, njena pogledi so s strahom in upanjem viseli na očeh gospodarnice, ki je pričela brati.

"Prejasna dvorjanica, ljubljena hčerka Irena:—

Umrl sem utonil v Toperovih vodah s svojo najboljšo ljubljeno, prekrasno jadrnico. Na dnu morja mi stavi ona nagrobnik in jaz šepetam nanj napis: 'Epafroditus in pace et in Christo!' V miru počivaj, trgovce Epafrodit! Živi pa naj oče Irena in Iztoka! Umrl sem Bizancu, umrl dvoru, da živim samo tebi in tvojemu vrlému junaku, kateremu dolgujem življenje. Ko bi njega ne bilo, bi bile moje kosti že davno sprinčale pred mrzlim Hemom. Irena, hčerka moja — tako te bom posej nazival — obilno me je blagoslovil Bog in jaz sem bom hvaležen s tem, da štirim tiste, katere preganja peklenški smaj na tronu bizantskem. Sprejem sem boj; izvojujem ga do konca.

O, koliko solza sem videl v provincah, kjer izžema despotova roka živo kri iz teles ubogih podanikov! Po zidu cerkve svete Sofije se cede krvave srage narodov, iz biserov se blestijo solze. Božja Modrost se ne veseli darov, katerih se drži kri ubogih. Prišli bodo veki in gledali bodo grozno predrstvo nad starbo, katero zida oholost sebi, ne Bogu. Večja bo sramota te hiše božje, kakor je bila sramota jeruzalemskega templja!

(Nadaljevanje prihodnj.)

PULA V NAŠIH ROKAH

Piše Dr. Ivan M. Čok

Prevzeli smo jo 31. oktobra 1918 leta, ob 10. uri dopoldne. To pa se je zgodilo takole:

(Ko je na jesen leta 1918 avstro-madžarska monarhija takoj odšla, da je bilo že vsakomur jasno, da bo tudi razpadla, se je v Zagrebu osnoval Narodni svet Slovencev, Hrvatov in Srbov (Narodno veče). V njem so bili zastopniki Jugoslovani iz vseh pokrajin bivše monarhije. Jaz sem bil njen zastopnik Trsta.

V drugi polovici oktobra so se pričeli upirati vojaki na raznih bojiščih. V takem stanju razsula avstrijske vojske je Italija pričela s svojo ofenzivo pri Vittorio Veneto, na katero je tolikanj pomosna.

V tej situaciji je 26. oktobra mornariški oddelek avstrijskega vojnega ministrstva iz Dunaja poslal Narodnemu veču v Zagreb brzojavno prošnjo, naj se zavzame pri mornarjih jugoslovanske narodnosti, da ne zapuščajo svojih edin in ostanajo na svojih mestih, ker je itak konec vojne blizu. V mornarici je bilo namreč še večje razsulo kakor pri vojski. Znani so revolucionarni podvigi naših mornarjev v Šibeniku leta 1917-18 in februarja 1918 v Kotoru. Mnogi mornarji so zapuščali ladje in odhajali domov. Tisti pa, ki so ostali, so prevzemali oblast na ladjah in drugih pomorskih objektih. Položaj mornariških častnikov, kaj po veliki večini niso bili našega rodu, je bil precej kočljiv. Zato se je tudi Dunaj toliko zavzemal.

Po posvetovanjih je Narodno veče sklenilo, da pošlje v Pulo posebno odposlanstvo, da ukrene vse potrebno, kar bo dejanski položaj narekoval. Odrejena sva bila: Hrvat Viljem Bukšek, vodja socialistov iz Zagreba in jaz kot Slovenec. Po lastnem predlogu se nama je pridružil kot zastopnik Dalmacije dr. Ante Tresić-Pavičič. Ker je 28. in 29. oktobra Narodno veče proglasilo neodvisnost vseh slovenskih, hrvaških in snbskih krajev od Avstrije in so bile zato v Zagrebu in ostalih krajih velike manifestacije, se je odhod delegacije zavlekel do 30. oktobra. Tega dne smo z vlakom odpotovali do Reke in od tam s torpedovko po morju v Pulo. Kamor smo prispeli 31. oktobra ob 8. uri zjutraj.

O našem prihodu je bilo obveščeno mornarsko poveljstvo ki mu je poveljeval admiral Horthy, sedanjí madžarski kraljeviški namestnik. Obveščeno pa je bil tudi Narodni svet v Puli. O tem us so vedeli tudi na Dunaju. Admiral Horthy je dobil od zadnjega avstrijskega cesarja Karla nalog, da nam kot zastopnikom nove države SHS izroči mornarico.

To se je zgodilo istega dne dopoldne ob 10 uri v slavnosti dvorani največje avstrijske vojne ladje "Viribus Unitis" (ki je bila naslednjega dne potopljena), v navzočnosti nastreli zastopnikov puljskega Narodnega sveta: dr. Vratoviča, dr. Krmpotiča, Josipa Krmpotiča, dr. Skalkjera in drugih ter admiral Horthy-a in njegovega štaba. Horthy je v svojem govoru dejal, da je današnji dan konec slavne Avstro-ogrske monarhije. "Kljub temu sem vesel," je dejal, "da to slavno mornarico izročim zastopnikom mlade nove države SHS, da bi se na ta način izognili nevarnosti, da pade v roke nenasičnemu dednemu so-

vražniku Italiji." Dr. Tresić-Pavičič mu je nato odgovoril, da sprejemamo mornarico kot zastopniki mlade Jugoslavije in to ne glede na Dunaj in na cesarja, ki nimata več nobene moči nad nami.

Narodno veče v Zagrebu je še dva dni pred tem pretrgalo vse vezi z Dunajem in s Karlovci. Vsa jadranska obala, ki je bila pod Avstrijo, je sedaj naša. Zatorej nam pripada tudi vsa mornarica in kar spada k njej.

Za tem je bil določen rok do 4. ure popoldne, ko so morali vsi vojaki in častniki, ki niso bili Slovenci, Hrvati ali Srbi zapustiti vse ladje in odnesti vse svoje osebne stvari. Isto tako je bilo določeno za admirali to, ki je imela svoje urade na suhem, za vse trdnjavske objekte, vojašnice, municijske skladišča in sploh za vse, kar je spadalo k mornarici.

Ob četrti uri popoldne so na vseh ladjah zaplopile slovenske, hrvaške in srbske zastave, v kolikor niso bile že poprej zamenjane z avstro-ogrske. Na nekkih ladjah in zgradbah so visele slovenske zastave, na drugih hrvaške in na nekaterih zopet srbske. Vse to se je zgodilo v najlepši glasnosti v bratstvu in slogi. Nič ne spraševal, katerih zastav je več ali manj, tudi nobenega ključa ni bilo. Vse so nam bile enako mile in drage, saj so bile vse samo naše. Na vseh ladjah so se zbrali mornarji, ki so bili organizirani v "mornarskih sosvetih." Bili so to samo Slovenci, Hrvati in Srbi — kakor vedno — so nam tudi sedaj zvesto stali ob strani bratje Čehi, ki so ji h mornarji smatrali za svoje in tako, kakor da mornarica pripada tudi njim.

Pripadniki vseh ostalih narodov: Nemci, Madžari, Italijani, Rumuni itd., kakor tudi vsi častniki tujei, so morali ladje zapustiti. Mi trije zastopniki Narodnega veča in člani puljskega Narodnega sveta smo se porazdelili po večjih vonih ladjah, kjer smo zbrane mornarje nagovorili z domoljubnimi in navdušenimi govori.

Ob nepopisnem veselju in mogočnih manifestacijah je bilo izvršeno prevzemanje bivše avstrijske mornarice v last Jugoslavije. To navdušenje in te manifestacije so se prenesle tudi na prebivalstvo mesta, predvsem na tisti del, ki je naš. Pridružili so se jim okoličani iz bližnje in daljne okolice Pule, kakor tudi iz ostalih krajev južne Istre. Celo del italijanskega prebivalstva je simpatiziral z nami in sodeloval pri manifestaciji. Svirale so razne godbe, zastave so plapolale in ljudje so prepevali in plesali kar po ulicah.

To noč je bila Pula po nadščetletni popolni temi v katero je bila zavita vsako noč v teku vojne, slavnostno in razkošno razsvetljena. Ljudske mu navdušenju, ki je prihajalo iz dna srca in prekinovalo do nebeskih višin, ni bilo ne konca ne kraja. To ni bil samo konec vojne. Vsi smo se zavedali, da je to veliki dan, ki odpira široko pot južnim Slovanom. Zavedali smo se, da vodi ta pot v vse dele sveta k napredku in bogastvu, da vodi iz mraka in teme k luči in svetlobi, iz suženjstva in sramote do lepše bodočnosti in slave.

Pulo smo sicer zaradi itali-

janske nenasičljivosti in izseljevanja kmalu za tem izgubili in tudi na ostalem delu Jadranskega morja nismo dosegli tistih uspehov in tiste slave, ki so nam usojeni. Toda temeljni kamen je bil položen in 31. oktobra 1918 je v Puli ustvaril našo pravico, kateri se nikdar več ne bomo odrekli. Bodočnost južnega slovanstva bo našla svoj največji razmah in svojo največjo slavo na morju.

Argentina prekinila z osiščem

Včeraj zjutraj je bil v Buenos Airesu objavljen odlok, ki sta ga podpisala predsednik general Pedro Ramirez in vnanji minister Alberto Gilbert in ki izjavlja, da so diplomatski odnosi med Argentino ter Nemčijo in Japonsko prelomljeni.

Odlok tudi pravi, da bodo potni listi diplomatskim zastopnikom obeh osiških držav takoj dostavljeni in da bo odrejeno vse, da bodo diplomatski zastopniki medsebojno zamenjani.

Odlok je bil podpisan ob 8. zjutraj, narodu pa je bil nananjen ob 10.10 s sirennami listov "Nacion" in "Prensa", na kateri začne se javnosti o znani kaka posebno važna zadeva.

Kmalu zatem, ko je bil prelom oznanjen, je uradnik vnanjega ministrstva obiskal japonskega poslanika barona Su Tomija in nemškega poslanika Eriela Oto Meynera in jima je izročil polne liste ob enem z obvestilom, da se diplomatski odnosi prekinjeni.

Kot vzroke za prelom predsednikov odlok navaja: —

1. da je zvezna policija do gnala, da je v deželi obsežno špijonažno omrežje, kar je škodljivo za Argentino; tako delovanje škoduje neodvisnosti Argentine, nasprotuje argentinški vnanji politiki in škoduje varnosti kontinenta.
2. da so bile osiške vlade neposreden vzrok tega zločina delovanja, in
3. da vsled te nedovoljene vdeležbe tujih diplomatskih zastopnikov v špijonažnem delovanju navzočnost japonskih in nemških diplomatskih zastopnikov ni v skladu z varnostjo kontinenta."

Rusi so blizu Estonije

Rdeča armada, ki potiska nazaj Nemce na 50 mil. dolgi vijugasti črti južno od Leningrada, je zavzel močno utrjeni Krasnovardejsk, je presekala zadnjo železnico, po kateri bi se moglo več stotisoč Nemcev umakniti od Volhova, in se je približala estonski meji na kakih 42 milj.

Poročilo iz Moskve pravi, da bo silen pritisk rdeče armade popolnoma strl nemški odpor med Leningradom in Ilmskem jezerom, kjer je okoli 250.000 Nemcev, ki so v največji zagati v predelu ob reki Volhov vzdano od Leningrad-Vitebsk železnici, ki teče skozi sredo fronte.

Krasnovardejsk, ki je veliko železniško križišče 25 milj jugozapadno od Leningrada, haja 32 milj jugozapadno, 24 je padel v torek. Mesto je v milij južno in 28 milj jugovzhodno od Leningrada. V tem časovnem obdobju so Nemci iz njega su so Rusi osvobodili 18 mest, zgradili silno močno trdnjavo, med njimi Mednikovo, ki je s predno so se iz njega umaknili 42 milj od Estonije.

WE BOUGHT EXTRA WAR BONDS

4TH WAR LOAN

Z N A K

4. Vojnega Posojila

NAJ BI BIL V VSAKI Ameriški Hiši ...

POMAGAJTE NAM GA POSTAVITI V NJO

War Finance Division, U. S. Treasury

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Andrej Ternove Spisal Ivan Albrecht Cena 50 centov Balada in romance 3. izdaja — A. Aškerc Cena 50 centov Ko smo šli v morje bridkosti Spisal Rev. K. Zakrajšek Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal Ilmanice in sanjke in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo državo že dolgo prej kot jo je napadel. Knjiga je v platno vezana in ima 207 strani. Cena \$2.—	Bolgarski biser Povest — Spisal Vito Jelenc 50 centov Slutnje Spisal Ivan Albrecht Cena 50c Živi izviri Spisal Ivan Matičič Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, knji v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. 13 poglavij — 413 strani V platno vezano Cena \$2.—	POUČNI SPISI Pohorske poti Spisal Janko Glaser Cena 50c Angleško Slovensko Berilo (F. J. Kern) — Vezana knjiga Cena \$2.— Knjiga o dostojnem vedenju 111 strani. Cena 50 centov Mlekarstvo Spisal Anton Zvee. 8 slikam. 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošno. Cena 50 centov Obrtno knjigovodstvo 254 strani. ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter šelenovinarstvo. Cena \$1.— Ako naročite knjigo, priložite k naročilu U. S. oziroma Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. znakih po 2. oziroma 3. centu.
---	---	---

NOČEM PLAČATI VEČ KOT
NAVIŠJE URADNE CENE!

NE SPREJMEM RACIONIRANIN
ŽIVL AKO NE ODDAM ZNAMK!

